

SEMINĀRS «BIOLOĢISKO LAUKSAIMNIEKU KOOPERĀCIJA»

RAITIS RODIŅŠ - KS EKOLOĢISKS.LV VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS

ELVIJS LOGINS - KS EKOLOĢISKS.LV VALDES LOCEKLIS

SATURS

---

1. Likumiskais ietvars attiecībā uz Kooperatīvās Sabiedrības veidošanu.
2. Pirmie soļi Kooperatīvās Sabiedrības veidošanā:
3. Iekšējā dokumentācija un Kooperatīvās Sabiedrības darbības struktūra:
4. Praktiski ieteikumi Kooperatīvās Sabiedrības darbības uzsākšanai un sekmīgai īstenošanai

1. LIKUMISKAIS IETVARS ATTIECĪBĀ UZ KOOPERATĪVĀS SABIEDRĪBAS (KS) VEIDOŠANU – JURIDISKAIS REGULĒJUMS

KS darbību Latvijā regulē Kooperatīvo sabiedrību likums. Šis likums nosaka juridisko rāmi un prasības, kas ir jāievēro, lai izveidotu un vadītu kooperatīvu. Šā likuma mērķis ir radīt labvēlīgus pārvaldes nosacījumus kooperatīvajām sabiedrībām - brīvprātīgām personu apvienībām, kuru nolūks ir veicināt biedru kopīgo ekonomisko interešu efektīvu īstenošanu. Svarīgākie punkti ietver:

- **Kooperatīva definīcija:** Kooperatīvs ir biedru veidota sabiedrība, kuras mērķis ir veicināt biedru saimniecisko darbību un uzlabot to dzīves kvalitāti.
- **Biedru tiesības un pienākumi:** Biedriem ir tiesības piedalīties kooperatīva pārvaldībā, gūt peļņas sadali, kā arī pienākums maksāt dalības maksu un ievērot kooperatīva statūtus.
- **Valde un pārvaldība:** Kooperatīva darbību vada valde, kuru ievēl biedru sapulce. Valdes atbildība ir nodrošināt kooperatīva ikdienas darbību saskaņā ar likumu un statūtiem.

1. LIKUMISKAIS IETVARS ATTIECĪBĀ UZ KOOPERATĪVĀS SABIEDRĪBAS (KS) VEIDOŠANU – **DIBINĀŠANAS KĀRTĪBA**

---

1. Sabiedrības dibinātāju skaits nedrīkst būt mazāks par trim.

2. Dibinot sabiedrību, dibinātāji veic šādas darbības:

- izstrādā un paraksta sabiedrības dibināšanas dokumentus – **Sabiedrības dibināšanas līgums** un **Sabiedrības statūti**
- apmaksā pamatkapitālu noteiktā apmērā, dibināmās sabiedrības vārdā atver kontu kredītiestādē un organizē dibinātāju naudas iemaksāšanu;
- organizē mantiskā ieguldījuma novērtēšanu (ja tiek izdarīts mantiskais ieguldījums);
- izveido sabiedrības pārvaldes institūcijas un, ja tas ir sabiedrībā paredzēts, ieceļ revidentu;
- samaksā valsts nodevu par ierakstīšanu Uzņēmumu reģistra žurnālā un maksu par reģistra ieraksta izsludināšanu;
- iesniedz pieteikumu Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram (turpmāk — Uzņēmumu reģistrs).

3. Dibinātāji ar sabiedrības dibināšanu saistītās darbības veic kopīgi, ja dibināšanas līgumā nav noteikts citādi.

1. LIKUMISKAIS IETVARS ATTIECĪBĀ UZ KOOPERATĪVĀS SABIEDRĪBAS (KS) VEIDOŠANU – STATŪTU IZSTRĀDE UN BŪTISKUMS

KS statūti ir galvenais dokuments, kas nosaka tā darbības noteikumus un biedru tiesības, un pienākumus. Statūtos jāietver:

- **Kooperatīva mērķi un darbības veids:** Skaidri definējiet, kādus mērķus kooperatīvs vēlas sasniegt un kādu darbību tas veiks.
- **Biedru tiesības un pienākumi:** Detalizēti aprakstiet biedru tiesības, pienākumus un atbildību.
- **Pārvaldības struktūra:** Nosakiet valdes sastāvu, ievēlēšanas kārtību un valdes pilnvaras.
- **Finanses un peļņas sadale:** Norādiet, kā tiks veikta finanšu uzskaitē un peļņas sadale starp biedriem.

2. PIRMIE SOĻI KS VEIDOŠANĀ – TIRGUS IZPĒTE UN VAJADZĪBU NOVĒRTĒJUMS

Pirms kooperatīva izveides ir svarīgi veikt rūpīgu tirgus izpēti un novērtēt potenciālo biedru vajadzības:

- **Tirgus analīze:** Izpētiet tirgus situāciju un noskaidrojiet, kādas ir galvenās iespējas un izaicinājumi.
- **Vajadzību novērtējums:** Nosakiet, kādas konkrētas vajadzības ir jūsu potenciālajiem biedriem un kā kooperatīvs var palīdzēt tās apmierināt.
- **Konkurentu analīze:** Izpētiet, kādi līdzīgi kooperatīvi vai organizācijas jau darbojas un kā jūs varat no tiem atšķirties – izcelties uz pārējo fona, lai efektīvi sasniegtu savus mērķus.

2. PIRMIE SOĻI KS VEIDOŠANĀ – POTENCIĀLO BIEDRU PIESAISTE UN MOTIVĒŠANA

Lai kooperatīvs būtu veiksmīgs, ir nepieciešams piesaistīt pietiekami daudz biedru un motivēt viņus aktīvi iesaistīties:

- **Informēšanas kampaņas:** Organizējiet informācijas pasākumus un seminārus, lai iepazīstinātu potenciālos biedrus ar kooperatīva ideju.
- **Motivēšanas stratēģijas:** Izstrādājiet stratēģijas, kā motivēt cilvēkus pievienoties, piemēram, piedāvājot izdevīgus dalības nosacījumus vai priekšrocības.
- **Personiskās sarunas:** Veiciet individuālas sarunas ar potenciālajiem biedriem, lai noskaidrotu viņu intereses un bažas.

2. PIRMIE SOĻI KS VEIDOŠANĀ – DIBINĀŠANAS SAPULCE: ORGANIZĀCIJA, STATŪTU PIENĒMŠANA

Dibināšanas sapulce ir svarīgs solis kooperatīva izveidē:

- **Organizācija:** Plānojiet sapulces datumu, laiku un vietu, kā arī nodrošiniet, ka visi interesenti ir informēti un var piedalīties.
- **Statūtu pieņemšana:** Diskutējiet un apstipriniet kooperatīva statūtus, lai nodrošinātu, ka tie atbilst visu biedru interesēm.

3. IEKŠĒJĀ DOKUMENTĀCIJA UN KS DARBĪBAS STRUKTŪRA – BŪTISKI IEKŠĒJIE DOKUMENTI

Lai nodrošinātu KS veiksmīgu darbību, ir nepieciešami arī dažādi būtiski iekšējie dokumenti.

- **Biedru reģistrs:** Biedru reģistrs ir dokuments, kurā tiek uzskaitīti visi kooperatīva biedri, viņu kontakti un dalības informācija. Šis reģistrs palīdzēs nodrošināt caurspīdību un informācijas pieejamību.
- **Grāmatvedības uzskaites dokumenti:** Grāmatvedības uzskaitē ir būtiska, lai nodrošinātu kooperatīva finanšu pārvaldību. Tas ietver ienākumu un izdevumu uzskaiti, peļņas sadales dokumentus un citus finanšu dokumentus. Ir svarīgi nodrošināt, ka visi grāmatvedības dokumenti ir precīzi un atbilst likumam, kā arī pieejami biedriem pēc pieprasījuma.
- **Citi dokumenti:** Tiek veidoti pēc nepieciešamības.

3. IEKŠĒJĀ DOKUMENTĀCIJA UN KS DARBĪBAS STRUKTŪRA – KS IEKŠĒJĀ STRUKTŪRA

Lai kooperatīvs darbotos efektīvi, ir nepieciešama skaidra iekšējā struktūra.

- **Biedru sapulce:** Biedru sapulce ir augstākā kooperatīva pārvaldības struktūra. Tajā piedalās visi biedri, un tā pieņem svarīgus lēmumus, piemēram, statūtu grozījumus, valdes ievēlēšanu un peļņas sadali.
- **Valde:** Valde ir izpildstruktūra, kas atbild par ikdienas darbību. Valdes locekļus ievēl biedru sapulce, un tie ir atbildīgi par kooperatīva stratēģisko vadību.
- **Darba grupas:** Darba grupas vai komitejas var izveidot, lai risinātu konkrētus jautājumus vai projektus. Piemēram, var izveidot grupu, kas atbild par bioloģisko produktu sertifikāciju, tirgus izpēti vai izglītības programmām.

3. IEKŠĒJĀ DOKUMENTĀCIJA UN KS DARBĪBAS STRUKTŪRA – LĒMUMU PIENĒMŠANA UN SADARBĪBAS VEIDI

Lēmumu pieņemšanas process ir svarīgs, lai nodrošinātu KS darbības caurspīdību un efektivitāti.

- **Demokrātiskā pārvaldība:** KS lēmumi tiek pieņemti demokrātiski, balsojot biedru sapulcē. Katram biedram ir viena balss neatkarīgi no viņa ieguldījuma apmēra.
- **Vienošanās – «Konsensusa meklēšana»:** Svarīgi lēmumi bieži tiek pieņemti, meklējot konsensusu starp biedriem. Tas nodrošina, ka visi biedri ir iesaistīti un viņu viedokļi tiek ņemti vērā.
- **Sadarbība (arī divpakāpju) starp biedriem:** Lai kooperatīvs būtu veiksmīgs, ir svarīga aktīva sadarbība starp biedriem. Tas ietver kopīgu darbu, informācijas apmaiņu un savstarpēju atbalstu.

3. IEKŠĒJĀ DOKUMENTĀCIJA UN KS DARBĪBAS STRUKTŪRA – KS FINANSĒŠANA UN KAPITĀLA IEGULDĪJUMI

Finansēšana ir ļoti būtisks aspekts KS darbības sekmīgā nodrošināšanā.

- **Dalības maksa – biedra nauda:** Vienkāršākais veids, kā finansēt KS darbību, ir dalības maksas. Katrs biedrs maksā noteiktu summu, lai kļūtu par KS biedru un piedalītos tā darbībā. Iespējamās arī ikgadējas biedra naudas.
- **Kapitāla ieguldījumi (sākotnējie un tekošie):** Lielākiem projektiem vai investīcijām var būt nepieciešami kapitāla ieguldījumi no biedriem vai ārējiem investoriem. Šie ieguldījumi var būt aizdevumu, subsīdiju vai dotāciju veidā.
- **Finansēšanas stratēģijas (vienmēr jābūt plānam B):** Jāizstrādā dažādas KS darbības finansēšanas stratēģijas un risinājumi, lai nodrošinātu KS ilgtspējību. Tas ietver gan iekšējo finansējumu, gan ārējo resursu piesaisti

4. PRAKTISKI IETEIKUMI DARBĪBAS UZSĀKŠANAI UN SEKMĪGAI ĪSTENOŠANAI – STRATĒĢISKĀ PLĀNOŠANA UN MĒRĶU IZVIRZĪŠANA

Lai KS būtu veiksmīgs, ir nepieciešama skaidra stratēģiskā plānošana un mērķu izvirzīšana.

- **Ilgtermiņa mērķi:** Nosakām skaidrus un reālistiskus ilgtermiņa mērķus, kas vadīs mūsu darbību. Piemēram, palielināt biedru skaitu, paplašināt produktu sortimentu vai palielināt tirgus daļu.
- **Vidēja termiņa mērķi:** Izvirzām vidēja termiņa mērķus, kas palīdzēs mums sasniegt ilgtermiņa mērķus. Tas var ietvert jaunu biedru piesaisti, sadarbības attīstīšanu ar citiem kooperatīviem vai jaunu tirgus nišu apguvi.
- **Īstermiņa mērķi:** Nosakām arī īstermiņa mērķus, kas palīdzēs mums sasniegt vidēja un ilgtermiņa mērķus. Tas var ietvert konkrētu projektu realizēšanu, biedru izglītošanu vai tirgus izpēti veikšanu.

4. PRAKTISKI IETEIKUMI DARBĪBAS UZSĀKŠANAI UN SEKMĪGAI ĪSTENOŠANAI – TĪKLU VEIDOŠANA UN SADARBĪBA AR CITIEM KS UN ORGANIZĀCIJĀM

Veiksmīgai darbībai ir svarīgi veidot tīklus un sadarboties ar citiem KS un organizācijām.

- **Tīklu veidošana:** Aktīvi piedalāties tīklu veidošanas pasākumos, semināros un konferencēs, lai iepazītos ar citiem KS un organizācijām. Tas palīdzēs apmainīties ar pieredzi, iegūt jaunus kontaktus un atrast sadarbības partnerus.
- **Sadarbība ar citiem KS:** Veidojam sadarbību ar citiem KS, lai kopīgi risinātu problēmas, dalītos resursos un attīstītu kopīgus projektus. Tas var ietvert kopīgu mārketinga kampaņu, produktu izplatīšanu vai tehnoloģiju apmaiņu.
- **Sadarbība ar organizācijām:** Veidojam sadarbību arī ar citām organizācijām, piemēram, pašvaldībām, nevalstiskām organizācijām vai akadēmiskām institūcijām. Tas palīdzēs iegūt atbalstu, resursus un zināšanas.

4. PRAKTISKI IETEIKUMI DARBĪBAS UZSĀKŠANAI UN SEKMĪGAI ĪSTENOŠANAI – **TIRGUS DINAMIKA UN SPĒJA PIELĀGOTIES**

Pārtikas produktu tirgus ir dinamisks, un mums jābūt gataviem pielāgoties izmaiņām.

- **Tirgus izpēte:** Regulāri veicam tirgus izpēti, lai saprastu, kādas ir aktuālās tendences un izmaiņas. Tas palīdzēs mums būt konkurētspējīgiem un reaģēt uz izmaiņām.
- **Elastīgums:** Mums jābūt elastīgiem un gataviem pielāgot mūsu darbību tirgus izmaiņām. Tas var ietvert jaunu produktu ieviešanu, cenu pielāgošanu vai jaunu tirgu apgūšanu.

4. PRAKTISKI IETEIKUMI DARBĪBAS UZSĀKŠANAI UN SEKMĪGAI ĪSTENOŠANAI – RESURSU EFEKTĪVA IZMANTOŠANA UN INOVĀCIJAS

Lai veiksmīgi darbotos, mums jāizmanto resursi efektīvi un jāievieš inovācijas.

- **Resursu efektivitāte:** Nodrošinām, ka mūsu resursi tiek izmantoti efektīvi, lai mazinātu izdevumus un palielinātu produktivitāti. Tas ietver enerģijas taupīšanu, loģistikas ķēžu sakārtošanu, izmaksu optimizāciju, u.c.
- **Inovācijas:** Aktīvi meklējam un ieviešam inovācijas, kas var uzlabot mūsu darbību. Tas var ietvert jaunas tehnoloģijas, ilgtspējīgus darbības paņēmienus vai jaunu produktu ieviešanu, kas var atvieglot un uzlabot mūsu konkurētspēju un darbību.

4. PRAKTISKI IETEIKUMI DARBĪBAS UZSĀKŠANAI UN SEKMĪGAI ĪSTENOŠANAI – PIEMĒRI VEIKSMĪGAI SADARBĪBAI

Iespējami dažādi piemēri sekmīgai sadarbībai, kas ļaus visiem KS dalībniekiem un pašam KS augt un attīstīties.

- **Kopīga ražošana, produktu pārstrāde:** Piemēram, vairāki KS var sadarboties kopīgas ražotnes, noliktavas izveidē, lai dalītos izmaksās un palielinātu ražošanas efektivitāti.
- **Kopīga produktu izplatīšana:** Vēl viens veiksmīgs piemērs ir kopīga izplatīšanas sistēma (loģistikas tīkls), kurā KS apvieno savus resursus un izveido efektīvu izplatīšanas tīklu.
- **Izglītība un apmācības:** KS var sadarboties, organizējot kopīgas izglītības un apmācības programmas, lai uzlabotu biedru prasmes un zināšanas.

4. PRAKTISKI IETEIKUMI DARBĪBAS UZSĀKŠANAI UN SEKMĪGAI ĪSTENOŠANAI – KĀ PIEDALĪTIES PAŠVALDĪBAS IEPIRKUMOS?

Viens no veidiem, kā KS var gūt panākumus un attīstīties, ir piedalīšanās pašvaldības iepirkumos, lai sekmētu vietējās kopienas ekonomisko izaugsmi un virzītos uz ilgtspēju pārtikas aprītē.

- **Iepirkumu process:** Nepieciešams pārzināt iepirkumu procesu un prasības, lai varētu veiksmīgi piedalīties pašvaldības iepirkumos. Tas ietver iepirkumu dokumentācijas sagatavošanu, piedāvājumu izstrādi un līguma slēgšanu. Var apsvērt ārštata speciālista piesaisti resursu ekonomijai un laika ietaupīšanai.
- **Atbilstības nodrošināšana:** Jāpārlicinās, ka produkti un pakalpojumi atbilst iepirkuma prasībām. Tas var ietvert kvalitātes sertifikātus, vides aizsardzības prasības un citus kritērijus. Vienlaikus jāpārlicinās, ka KS spēs izpildīt loģistikas u.c. nosacījumus.

4. PRAKTISKI IETEIKUMI DARBĪBAS UZSĀKŠANAI UN SEKMĪGAI ĪSTENOŠANAI – KS PRIEKŠROCĪBAS PUBLISKAJOS IEPIRKUMOS

KS ir vairākas būtiskas konkurences priekšrocības iepirkumu procesos.

- **Kopīga spēka priekšrocība:** Apvienojot resursus un kapacitāti, KS var piedāvāt labākus nosacījumus un kvalitāti nekā individuāli ražotāji.
- **Ilgspēja un vietējās ekonomikas atbalsts:** KS spēj piedāvāt ilgtspējīgus un vietēji ražotus produktus, kas ir pievilcīgi pašvaldībām, kuras vēlas atbalstīt vietējo ekonomiku un vides aizsardzību. Jāpiemin, ka tas iet kopsolī arī ar Latvijas kopējo redzējumu un politiku publiskajiem iepirkumiem ēdināšanā, kas ar katru gadu tiek īstenota būtiskākā apmērā.

JAUTĀJUMI? ATBILDES. DISKUSIJAS!

Raitis Rodiņš – m.t. 29790927,
raitis@ekologisks.lv

Elvijs Logins – m.t. 28654937,
elvijs.logins@gmail.com